

Regnskap for 2016

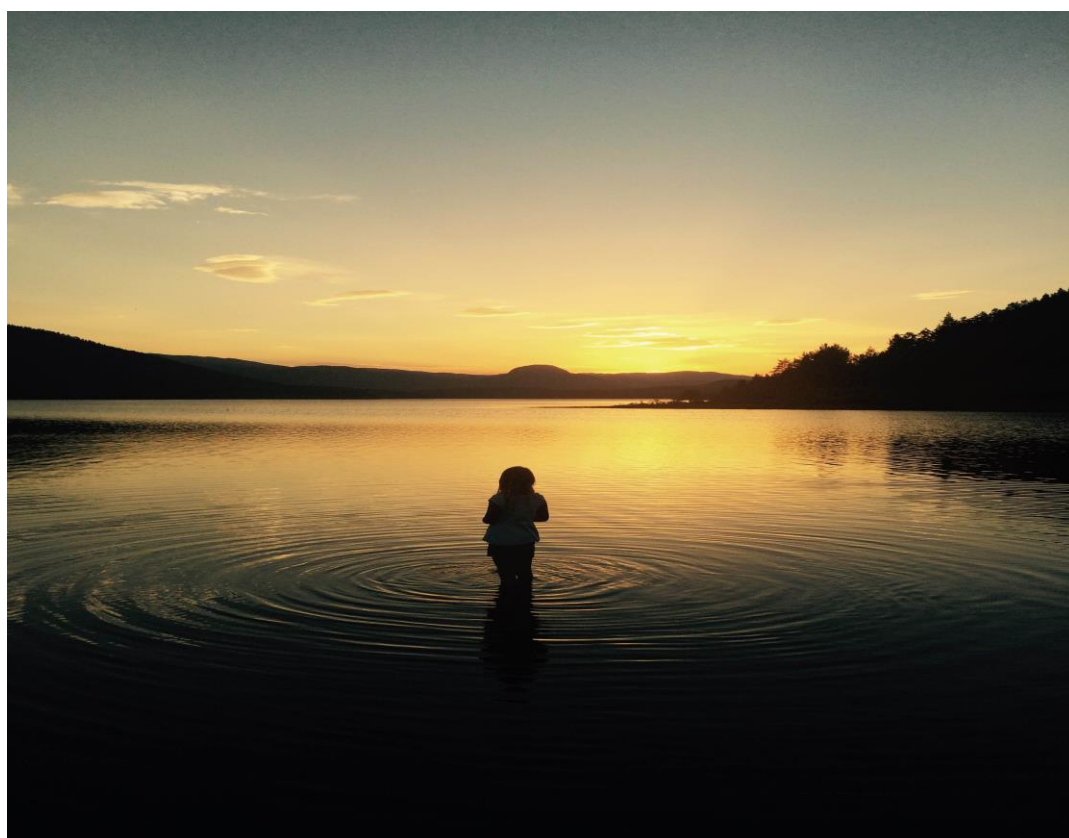

Foto: Karoline Rydhgren

Sigdal kommune

*Vi vil være en resultatretta, åpen
Og serviceinnstilt
organisasjon som utvikler
kreative medarbeidere.*

Sigdal, 15. februar 2017

INNHALDSFORTEGNELSE

	Side
Hovedoversikter	
Regnskapsskjema 1A	3
Regnskapsskjema 1B	4
Regnskapsskjema 2A	5
Regnskapsskjema 2B	6
Økonomisk oversikt – drift	7
Økonomisk oversikt – investering	8
Balanseregnskap	9
Noter til regnskapet	10
Legatregnskaper m/ revisjonsberetninger	21
Revisjonsberetning for Sigdal kommune	30

REGNSKAPSSKJEMA 1 A - DRIFTSREGNSKAP 2016				
	Regnskap 2016	Just.bud. 2016	Oppr.bud. 2016	Regnskap 2015
FRIE DISPONIBLE INNTEKTER				
Skatt på inntekt og formue	-106 579 813	-91 159 000	-91 159 000	-87 161 950
Ordinært rammetilskudd	-105 841 955	-110 806 000	-110 806 000	-113 810 595
Skatt på eiendom	-17 367 011	-17 600 000	-18 000 000	-950 326
Andre generelle statstilskudd	-20 857 809	-16 441 741	-11 077 000	-11 032 310
Sum frie disponerte inntekter	-250 646 588	-236 006 741	-231 042 000	-212 955 181
FINANSINNTEKTER/ -UTGIFTER				
Renteinntekter og utbytte	-3 562 882	-2 562 000	-2 190 000	-5 446 651
Gevinst finansielle instrumenter (OM)	-2 569 072	-1 000 000	0	-389 378
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	4 786 714	4 534 000	4 534 000	5 237 543
Avdrag på lån	7 617 000	7 617 000	7 617 000	7 584 531
Netto finansinntekter (+)/-utgifter (-)	6 271 759	8 589 000	9 961 000	6 986 045
AVSETNINGER OG BRUK AV AVSETNINGER				
Til ubundne avsetninger	5 684 440	7 447 256	535 000	3 465 888
Til bundne avsetninger	4 467 307	28 000	28 000	5 048 852
Bruk av tidligere regnsk.m. mindreforbruk	-2 227 388	-2 227 000	0	-2 112 121
Bruk av ubundne avsetninger	-1 772 475	-3 035 888	-250 000	-1 507 385
Bruk av bundne avsetninger	-3 496 493	-324 694	-987 000	-3 033 857
Netto avsetninger	2 655 391	1 887 674	-674 000	1 861 377
FORDELING				
Overført til investeringsregnskapet	950 360	981 309	0	0
Til fordeling drift	-240 769 078	-224 548 758	-221 755 000	-204 107 759
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	225 658 619	224 548 758	221 755 000	201 880 371
Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk	-15 110 459	0	0	-2 227 388

REGNASKAPSSKJEMA 1 B				
NETTODRIFTSUTGIFTER OG -INNEKTER PR. PLANOMRÅDE 2016				
	Regnskap 2016	Just.bud.2016	Oppr.bud.2016	Regnskap 2015
Sentrale styringsorgan/politikk Planområde 1	2 707 909	2 337 300	1 823 000	2 181 035
Fellestjenester Planområde 2	12 923 610	11 712 600	11 040 000	10 748 621
Oppvekst og kultur Planområde 3	73 616 398	74 051 000	72 610 000	70 567 837
Helse og sosial Planområde 4	100 588 461	104 293 069	98 221 000	94 739 504
Næring og drift Planområde 5	8 113 166	6 742 100	6 341 000	5 873 997
Sigdal kirkelige fellesråd Planområde 6	3 195 000	3 195 000	3 069 000	2 977 009
Sum Planområder	201 144 544	202 331 069	193 104 000	187 088 003
Driftsprosjekter med egne bevilgninger	8 404 900	8 982 900	9 490 000	6 126 403
Inntekter/utgifter utenom planområdene	16 109 175	13 234 789	19 161 000	8 665 965
Fordelt til drift	225 658 619	224 548 758	221 755 000	201 880 371

REGNSKAPSSKJEMA 2 A - INVESTERINGSREGNSKAP 2016

	Regnskap 2016	Just.bud.2016	Oppr.bud.2016	Regnskap 2015
FINANSIERINGSBEHOV				
Investeringer i anleggsmidler (se 2B)	19 068 063	20 218 776	5 300 000	46 316 534
Utlån og forskutteringer	1 360 000	3 000 000	3 000 000	6 270 000
Kjøp av aksjer og andeler	652 635	653 000	0	519 299
Avdrag på lån	1 064 310	965 000	965 000	20 998 864
Dekning av tidligere års udekket	0	0	-	0
Avsetninger	1 499 584	265 000	-	187 937
Årets finansieringsbehov	23 644 592	25 101 776	9 265 000	74 292 634
FINANSIERING				
Bruk av lånemidler	14 612 177	17 680 368	8 300 000	22 777 042
Inntekter fra salg av anleggsmidler	408 000	0	0	1 356 629
Tilskudd til investeringer	0	0	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	3 359 524	4 000 000	0	8 905 714
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	2 602 494	965 000	965 000	36 810 078
Andre inntekter	0	0	0	1 011
Sum ekstern finansiering	20 982 195	22 645 368	9 265 000	69 850 474
Overført fra driftsregnskapet	950 360	981 309	0	0
Bruk av tidligere års udisponert	265 189	265 000	0	186 926
Bruk av avsetninger	1 446 848	1 210 099	0	4 520 423
Sum finansiering	23 644 592	25 101 776	9 265 000	74 557 823
Udisponert	0	0	0	-265 189

REGNSKAPSSKJEMA 2 B

		Regnskap 2016	Just.bud.2016	Oppr.bud.2016	Regnskap 2015
000000	Ingen prosjekt	644 220	0	0	267 467
010002	Nye nettsider, plattform og utforming	0	0	0	79 529
010040	Øk. system VISMA ENTERPRISE	0	0	0	24 959
020022	Nerstad skole - solskjerming	165 000	0	0	0
020041	Ungd.skole/Pr.samfunnshus nytt el.anlegg	61 688	100 000	0	0
020060	Uteområde Prestfoss sfh/SUS	0	120 000	0	35 532
022002	Eggedal bh og skole-drenering av parkeringsplass	0	0	0	64 692
022003	Prestfoss barnehage - nytt kjøkken	6 168	5 935	0	113 260
022004	Enger barnehage - nytt kjøkken	100 000	100 000	0	0
030001	Trygghetsalarmer for mobil	0	0	0	34 625
030002	SH, generell utskifting av møbler	250 000	258 000	0	0
030003	Utredning om utbygging Helsehus	338 642	358 212	0	0
030010	Utredning og utvidelse av Sigdalsheimen	335 532	350 876	0	37 670 233
030011	Ny heis og hovedinngang SH	0	0	0	1 687 500
030012	Innkjøp PDA	4 974	10 949	0	27 574
030014	Pleie og rehabiliteringsutstyr til SH	10 088	10 070	0	0
030017	Sigdalsheimen, møbler og inventar ny avdeling	500 035	515 000	300 000	0
030019	Brannsikringstiltak, utbedring av tak på SH	9 659 331	10 012 536	0	4 298 710
030022	Oppussing parkeringsplass og uteområder v/Thorruddygg	68 175	70 540	0	63 072
030023	Oppgradering vaskeri Sigdalsheimen	334 650	357 524	0	404 101
030032	Prestfosstun og Heimtun, kjøp av markiser	109 200	112 360	0	0
030051	Eggedal Eldresenter, sammenbygging av 2 hybler til 1 leilighet	1 000 000	1 033 000	0	0
050080	Trillemarkasenter	0	34 000	0	0
060002	Garderober Eggedal Brannstasjon	0	0	0	115 000
060005	Boligfelt Nerstad	911 915	754 000	0	607 899
060013	Vannbehandlingsannlegg - N.Eggedal	428 263	500 000	0	238 144
060020	Ledningskartverk	13 705	25 000	0	152 306
060021	Rehabi.lednett N.Eggedal	0	1 000 000	1 000 000	0
060040	Kommunale veier	3 926 479	4 914 000	4 000 000	50 488
070010	Utbedring Solumsmoen kapell	200 000	200 000	0	0
099999	Restbevilgning investering	0	-623 226	0	0
910002	Eiendomsskatt, innføring takstomkostninger	0	0	0	381 443
Sum investeringer		19 068 065	20 218 776	5 300 000	46 316 534

HOVEDOVERSIKT DRIFTSREGNSKAP - 2016					
	Note	Regnskap 2016	Just.bud.2016	Oppr.bud.2016	Regnskap 2015
DRIFTSINNTEKTER					
Brukerbetalinger		9 274 258	9 291 000	9 291 000	9 661 196
Andre salgs- og leieinntekter		32 493 460	31 383 000	31 383 000	32 951 041
Overføringer med krav til motytelser		27 916 257	12 724 200	12 470 000	28 392 965
Rammetilskudd fra staten		105 841 955	110 806 000	110 806 000	113 810 595
Andre statlige overføringer		20 774 032	16 441 741	11 077 000	10 948 533
Andre overføringer		1 845 117	790 000	130 000	908 348
Skatt på inntekt og formue		106 579 813	91 159 000	91 159 000	87 161 950
Eiendomsskatt		17 367 011	17 600 000	18 000 000	950 326
Andre direkte og indirekte skatter		83 777	0	0	83 777
Sum driftsinntekter		322 175 681	290 194 941	284 316 000	284 868 730
DRIFTSUTGIFTER					
Lønnsutgifter		139 862 505	141 667 200	144 438 000	131 388 462
Sosiale utgifter		35 379 798	37 212 900	33 089 000	35 045 204
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal t		38 699 404	35 065 746	36 095 000	29 232 088
Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenestep		57 552 798	50 616 112	48 305 000	54 772 704
Overføringer		26 041 290	14 241 000	12 445 000	23 260 231
Avskrivninger	9	12 051 535	12 051 700	0	11 652 772
Fordeelte utgifter		-480 075	-166 000	557 000	0
Sum driftsutgifter		309 107 255	290 688 658	274 929 000	285 351 461
Brutto driftsresultat		13 068 426	-493 717	9 387 000	-482 730
EKSTERNE FINANSSTRANSAKSJONER					
Finansinntekter					
Renteinntekter, utbytte og eieruttak		3 562 882	2 562 000	2 190 000	5 446 651
Gevinst finansielle instrumenter		2 569 072	1 000 000	0	389 378
Mottatte avdrag på lån		98 508	100 000	100 000	116 335
Sum eksterne finansinntekter		6 230 463	3 662 000	2 290 000	5 952 364
Finansutgifter					
Renteutgifter, provisjon og andre finansutgifter		4 786 714	4 534 000	4 534 000	5 237 543
Tap finansielle instrumenter		0	0	0	0
Avdragsutgifter	11	7 617 000	7 617 000	7 617 000	7 584 531
Utlån		230 500	200 000	200 000	211 568
Sum eksterne finansutgifter		12 634 214	12 351 000	12 351 000	13 033 642
Resultat eksterne finansieringstransaksjoner		-6 403 751	-8 689 000	-10 061 000	-7 081 278
Motpost avskrivninger	9	12 051 535	12 051 700	0	11 652 774
Nettodriftsresultat	16	18 716 210	2 868 983	-674 000	4 088 765
AVSETNINGER					
Bruk av tidligere års regnskapsm.mindre forbruk		2 227 388	2 227 000	0	2 112 121
Bruk av disposisjonsfond	7	1 772 475	3 035 888	250 000	1 507 385
Bruk av bundne fond	7	3 496 493	324 694	987 000	3 033 857
Sum bruk av avsetninger		7 496 356	5 587 582	1 237 000	6 653 363
Overført til investeringsregnskapet	7	950 360	981 309	0	0
Avsetninger disposisjonsfond	7	5 684 440	7 447 256	535 000	3 465 888
Avsetninger til budne fond	7	4 467 307	28 000	28 000	5 048 852
Sum avsetninger	7	11 102 107	8 456 565	563 000	8 514 740
Regnskapsmessig mindreforbruk		15 110 459	0	0	2 227 388

HOVEDOVERSIKT INVESTERINGREGNSKAP 2016

	Note	Regnskap 2016	Just.bud.2016	Oppr.bud.2016	Regnskap 2015
Salg av driftsmidler og fast eiendom	17	408 000	0	0	1 356 629
Overføringer med krav til motytelse		0	0	0	15 733 896
Kompensasjon for merverdiavgift	17	3 359 524	4 000 000	0	8 905 714
Statlige overføringer		0	0	0	0
Andre overføringer		0	0	0	0
Renteinntekter, utbytte og eieruttak		0	0	0	1 011
Sum inntekter		3 767 524	4 000 000	0	25 997 250
INVESTERINGSUTGIFTER					
Lønnsutgifter		15 784	35 949	0	124 346
Sosiale utgifter		2 896	0	0	16 714
Varer og tjenester i kommunal egenprod.		11 113 069	14 912 827	5 300 000	36 852 769
Kjøp av tjenester som erstatter egenprod.		4 374 980	1 070 000	0	416 990
Overføringer	17	3 559 524	4 200 000	0	8 905 714
Renteutg. og omkostninger		1 810	0	0	0
Sum utgifter		19 068 063	20 218 776	5 300 000	46 316 534
FINANSUTGIFTER					
Avdragsutgifter		1 064 310	965 000	965 000	20 998 864
Utlån		1 360 000	3 000 000	3 000 000	6 270 000
Kjøp av aksjer og andeler		652 635	653 000	0	519 299
Dekning av tidligere års udekket merf.		0	0	0	0
Avsatt til ubundne investeringsfond	7, 17	265 189	265 000	0	186 926
Avsetninger til bundne fond	7	1 234 395	0	0	1 011
Sum finansieringstransaksjoner		4 576 529	4 883 000	3 965 000	27 976 100
Finansieringsbehov		19 877 068	21 101 776	9 265 000	48 295 384
FINANSIERING					
Bruk av lån		14 612 177	17 680 368	8 300 000	22 777 042
Mottatte avdrag på utlån		2 602 494	965 000	965 000	21 076 182
Overføringer fra driftsregnskapet		950 360	981 309	0	0
Bruk av tidligere års udisponerte overskudd		265 189	265 000	0	186 926
Bruk av disposisjonsfond	7	24 974	0	0	4 068 719
Bruk av bundne driftsfond	7	0	0	0	153 179
Bruk av ubundne investeringsfond	7	223 579	11 804	0	40 390
Bruk av bundne investeringsfond	7	1 198 295	1 198 295	0	258 135
Sum finansiering		19 877 068	21 101 776	9 265 000	48 560 573
Udisponert		0	0	0	265 189

HOVEDOVERSIKT BALANSEREGNSKAP 2016			
	Note	Regnskap 2016	Regnskap 2015
EIENDELER			
(A) Anleggsmidler			
Faste eiendommer og anlegg	9	341 124 753	333 780 408
Utstyr, maskiner og transportmidler	9	7 076 087	8 089 295
Utlån	12	82 629 177	83 739 679
Aksjer og andeler	4, 17	10 339 779	9 687 144
Pensjonsmidler	6	256 259 447	249 513 870
Sum anleggsmidler		697 429 243	684 810 396
(B) Omløpsmidler			
Kortsiktige fordringer		28 607 920	40 173 612
Premieavik	6	15 719 967	16 261 215
Aksjer og andeler	5	25 488 203	22 919 131
Kasse, bankinnskudd		98 545 592	57 499 723
Sum omløpsmidler		168 361 681	136 853 681
SUM EIENDELER (A + B)		865 790 924	821 664 077
EGENKAPITAL OG GJELD			
(C) EGENKAPITAL			
Disposisjonsfond	7	24 553 581	18 558 279
Bundne driftsfond	7	57 939 070	59 076 568
Ubundne investeringsfond	7	1 182 053	1 140 443
Bundne investeringsfond	7	1 234 396	1 198 296
Regn.messig mindreforbruk		15 110 459	2 227 388
Udisponert i inv.regnskap		0	265 189
Endr. i regnskapsprinsipp (drift)		1 773 575	1 773 575
Kapitalkonto	8	152 888 103	160 887 066
SUM EGENKAPITAL		254 681 238	245 126 804
(D) GJELD			
<i>Langsiktig gjeld</i>			
Pensjonsforpliktelse	6	325 459 710	310 772 767
Andre lån	11	232 396 013	221 059 761
Sum langsiktig gjeld		557 855 723	531 832 528
<i>Kortsiktig gjeld</i>			
Annen kortsiktig gjeld		48 826 546	39 225 519
Premieavik	6	4 427 418	5 479 226
Sum kortsiktig gjeld		53 253 963	44 704 745
SUM GJELD (D)		611 109 686	576 537 273
SUM EGENKAPITAL OG GJELD (C+D)		865 790 924	821 664 077
(E) MEMORIAKONTI			
Ubrukte lånemidler		13 375 149	7 972 875
Motkonto for memoriakontiene		-13 375 149	-7 972 875
SUM MEMORIAKONTI		0	0

Prestfoss 31.12.2016 / 15.2.2017

Jostein Harm
Rådmann

Sigdal kommune

Noter til regnskapet 2016

Note 1 Regnskapsprinsipper, vurderingsregler og organisering

Regnskapet er avlagt i henhold til kommuneloven og god kommunal regnskapsskikk.

Kommuneregnskapet er finansielt orientert, og skal vise alle økonomiske midler som er tilgjengelige i året, og anvendelsen av disse. Inntekter og utgifter skal tidsmessig plasseres i det året som følger av anordningsprinsippet. Anordningsprinsippet innebærer at alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i løpet av året som vedrører kommunens virksomhet skal fremgå av drifts- eller investeringsregnskapet i året enten de er betalt eller ikke.

Drifts- og investeringsregnskap

Alle løpende inntekter og innbetalinger, og anvendelse av disse skal regnskapsføres i driftsregnskapet.

Bruk av lånemidler og inntekter knyttet til varige driftsmidler og finansielle anleggsmidler inntektsføres i investeringsregnskapet. Andre inntekter som er uvanlige og uregelmessige inntektsføres også i investeringsregnskapet. Alle investeringer utgiftsføres i investeringsregnskapet og balanseføres.

Vurderingsregler

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler.

Kommunens anleggsmidler er vurdert til brutto anskaffelseskost. Dvs at mottatte tilskudd ikke er fratrukket i anskaffelseskost. Renteutgifter er ikke lagt til anskaffelseskost ved lånefinansiering. Dersom virkelig verdi av anleggsmidler er lavere enn bokført verdi og verdifallet ikke forventes å være forbigående, er det foretatt nedskrivning til virkelig verdi. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives med like store årlige beløp over levetiden til anleggsmiddelet. Avskrivningene starter året etter at anleggsmidlet er anskaffet/tatt i bruk i kommunen.

Avskrivning og nedskrivning av anleggsmidler påvirker ikke resultatet i kommunens drifts- eller investeringsregnskap.

Omløpsmidlene er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskostn og virkelig verdi. Fordringer som skal tilbakebetales innen ett år er klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er tilsvarende kriterier lagt til grunn.

Pensjoner

Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser er oppført i balansen som hhv anleggsmidler og langsiktig gjeld.

Pensjonsforpliktelsen består av den diskonterte verdi av de samlede fremtidige pensjonsytelser som er opptjent ved utgangen av året. Forpliktelsen er beregnet ut fra langsiktige forutsetninger om avkastning, lønnsvekst og regulering av grunnbeløpet i folketrygden. Årets pensjonskostnad er endringen i forpliktelsen fra begynnelsen til slutten av året. Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad betegnes premieavvik, og skal inntekts- eller utgiftsføres i driftsregnskapet med tilbakeføring over de neste 7 årene.

Anskaffelseskost

Ved lånefinansiering av investeringer er ikke renteutgiftene lagt til anskaffelseskost i samsvar med anbefalt løsning i KRS nr. 2.

Organisering av kommunens virksomhet

Den samlede virksomheten til kommunen er organisert innenfor kommunens ordinære organisasjon. Sigdal Energi og Horga Kraftverk er en del av kommunen som juridisk enhet, men avlegger selvstendig regnskap etter regnskapsloven, og inngår ikke i kommunens regnskap.

Note 2 Endring i arbeidskapital

tall i

tusen

Balanseregnskapet :	2016	2015	Endring
Omløpsmidler	168 362	136 854	
Kortsiktig gjeld	53 254	44 705	
Arbeidskapital	115 108	92 149	22 957

Drifts- og investeringsregnskapet :	Beløp	Sum
Anskaffelse av midler :		
Inntekter driftsregnskap	322 176	
Inntekter investeringsregnskap	3 768	
Innbet.ved eksterne finanstransaksjoner	23 445	
Sum anskaffelse av midler	349 388	349 388
Anvendelse av midler :		
Utgifter driftsregnskap	297 056	
Utgifter investeringsregnskap	19 066	
Utbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	15 713	
Sum anvendelse av midler	331 835	331 835
Anskaffelse - anvendelse av midler		17 553
Endring ubrukte lånemidler (økning +/-reduksjon-)		5 402
Endring arbeidskapital i drifts-og inv.regnsk.		22 957

Note 3 Kommunens garantiansvar

tall i

tusen

Gitt overfor - navn	Beløp pr 31.12.16	Beløp pr 31.12.15
Sigdal Borettslag	3 823	4 021

Note 4 Aksjer og andeler - anleggsmidler

tall i
tusen

Selskapets navn	Andel	Balanse 31.12.16	Balanse 31.12.15
Aksjer			
Buskerud kommunerevisjon IKS	1,00	27	27
Vestviken IKS	1,30	32	32
Modum Industri	0,18	10	10
Drammen Brannvesen (DRBV)	3,60	749	749
Midt-Nett AS	33,4	4 175	4 175
Haglebu vann/avløp	52,10	198	198
Tempelseter vann/avløp	51,05	194	194
Egenkapitaltilskudd KLP		4 955	4 302
Sum aksjer og andeler		10 340	9 687

For mange av kommunenes aksjer og andeler vil det ikke foreligge noen reell markedsverdi. Markedsverdi er ikke opplyst fordi den ikke kan fastslås på rimelig sikker måte.

Note 5 Aksjer og andeler - omløpsmidler

tall i tusen

	Kostpris	Markeds- verdi	Balanse 01.01.16	Balanse 31.12.16	Urealisert tap+/ urealisert gevinst-
Eika Utbytte	5 000	5 338	4 504	5 338	(834)
Grunnfondsbevis	5 105	4 338	3 459	4 338	(879)
KLP Pensjon II, obligasjonsfond	9 000	10 165	9 908	10 165	
KLP AksjeNorge Indeks II	4 500	5 647	5 047	5 647	
	23 605	25 488	22 918	25 488	(1 713)

Plasseringene i Eika Utbytte og diverse grunnfondsbevis er verdsatt til laveste verdi av kostpris og markedsverdi. Årets urealisert gevinst er på kr 1 713 000.

Plasseringene i KLP er verdsatt til virkelig verdig. Årets gevinst er på kr 856 000.

Kr 1 000 000 av urealisert gevinst er tilført det aktuelle fondet og påvirker ikke "bunnlinjen" i regnskapet, mens de resterende kr 713 000 øker overskuddet og det vil bli laget budsjettforslag om å sette av til fond.

Note 6 Pensjon

Generelt om pensjonsordningene i kommunen

Kommunen har kollektive pensjonsforsikringer for sine ansatte i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK). Ordningen gir ved full opptjening en alderspensjon som sammen med folketrygdens ytelser utgjør en samlet bruttopensjon på 66 prosent av pensjonsgrunnlaget. Framtidige ytelser innen pensjon blir utregnet ut fra tallet på opptjeningsår og lønnsnivået ved pensjonsalder.

Ansatte som er i kommunens tjeneste ved fylte 62 år har også rett til avtalefestet pensjon (AFP) etter bestemte regler. AFP for 62-64 år er ikke fullt forsikringsmessig dekket, og det er heller ikke på annen måte samlet opp fond til dekning av framtidige AFP-pensjoner.

Etter § 13 i årsregnskapsforskriften skal driftsregnskapet belastes med pensjonskostnader som er beregnet ut fra langsiktige forutsetninger om avkastning, lønnsvekst og regulering av grunnbeløpet i folketrygden. Det vil normalt være forskjell mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad. Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad betegnes premieavvik, og skal inntekts- eller utgiftsføres i driftsregnskapet. Premieavviket som har oppstått tom år 2010 tilbakeføres igjen over de neste 15 årene. Premieavviket fom år 2011 tilbakeføres over de neste 10 årene. Premieavvik som har oppstått fom år 2014 skal tilbakeføres over neste 7 år.

-

tall i tusen

Årets netto pensjonskostnad	2016	2015
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	14 431	14 319
Rentekostnad av årets pensjonsforpliktelse	12 235	11 707
Brutto pensjonskostnad	26 666	26 026
Forventet avkastning på pensjonsmidler	-10 961	-10 843
Netto pensjonskostnad	15 705	15 184
Sum amortisert premieavvik	1 505	1 690
Administrasjonsomkostninger	972	1 014
Samlet kostnad	18 182	17 888

Årets netto pensjonskostnad er nåverdien av årets pensjonsopptjening tillagt rentekostnader av påløpte pensjonsforpliktelser, og fratrukket forventet avkastning på pensjonsmidlene. Netto pensjonskostnad tillagt administrasjonskostnader og regnskapsført premieavvik utgjør årets samlede pensjonskostnad.

Premieavvik	2016	2015
Forfalt premie (inkludert administrasjonskostnad)	18 625	14 904
Administrasjonskostnad	-972	-1 014
Netto pensjonskostnad	-15 705	-15 184
Premieavvik i regnskapsåret	1 947	-1 294
Samlet premieavvik	2016	2015
Samlet premieavvik 01.01	4 903	4 507
Premieavvik for året	1 947	-1 294
Resultatført andel av tidligere års premieavvik	1 505	1 690
Samlet premieavvik 31.12	8 355	4 903
Premieavvik inkludert arbeidsgiveravgift	11 293	10 782
Herav oppført under omløpsmidler	15 720	16 261
Herav oppført under kortsiktig gjeld	-4 427	-5 479

Hvis netto pensjonskostnaden overstiger pensjonspremien, skal premieavviket inntektsføres og balanseføre beløpet mot fordring. I 2016 overstiger innbetalt premie netto pensjonskostnad med kr 2 221 527 inkl. arbeidsgiveravgift, og differansen bokføres mot fordring. Inntektsføring i 2016 blir dermed kr 2 221 527 høyere enn den innbetalte premien.

Pensjonsforpliktelse og pensjonsmidler	2016	2015
Brutto påløpt forpliktelse	317 017	303 311
Pensjonsmidler	256 259	249 514
Netto pensjonsforpliktelse	60 758	53 797
Arb.g.avg av netto pensjonsforpliktelse	8 567	7 585
Pensjonsforpliktelse inkludert arbeidsgiveravgift	325 584	310 896

Beregnete pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser er oppført i balansen som henholdsvis anleggsmidler og langsiktig gjeld. Nedenfor gis en spesifisering av innholdet i pensjonsforpliktelsene og -midlene.

Spesifikasjon pensjonsforpliktelse	2016	2015
Estimert forpliktelse 01.01.	303 311	296 031
Årets opptjening	14 431	14 319
Rentekostnad	12 235	11 707
Utbetaling	-7 681	-7 653
Amortisering estimatavvik	-5 279	-11 093
Brutto påløpt forpliktelse	317 017	303 311

Spesifikasjon pensjonsmidler	2016	2015
Estimerte pensjonsmidler 01.01.	249 514	235 074
Innbetalt premie	18 625	14 904
Administrasjonskostnader	-972	-1 014
Utbetalinger	-7 681	-7 653
Forventet avkastning	10 961	10 843
Amortisering estimatavvik	-14 188	-2 640
Pensjonsmidler	256 259	249 513

Nedenfor spesifiseres estimatavvik for både pensjonsforpliktelser og -midler. Estimataavvik oppstår som følge av ny beregning i år av balanseførte forpliktelser og midler i fjor. Ved ny beregning skal oppdaterte grunnlagsdata og årets forutsetninger legges til grunn.

Estimatavvik forpliktelser	2016	2015
Fakstisk forpliktelse 01.01.	298 031	284 938
Estimert forpliktelse 01.01.	303 311	296 031
Estimatavvik forpliktelse 01.01.	-5 279	-11 093
Akkumulert avvik tidligere år	0	0
Amortisert avvik i år	5 279	11 093
Samlet avvik forpliktelse 31.12.	0	0

Estimatavvik midler	2016	2015
Faktiske pensjonsmidler 01.01.	235 326	232 435
Estimerte pensjonsmidler 01.01.	249 514	235 074

Estimatavvik midler 01.01.	14 188	2 640
Akkumulert avvik tidligere år	0	0
Amortisert avvik i år	-14 188	-2 640
Samlet avvik midler 31.12.	0	0

FORUTSETNINGER (i prosent)	2016	2015
Forventet avskastn.pensjonsmidler		
KLP (Kommunal Landspensjonskasse)	4,60	4,65
SPK (Statens Pensjonskasse)	4,30	4,35
Diskonteringsrente	4,00	4,00
Forventet årlig lønnsvekst	2,97	2,97
Forventet årlig regulering av pensjon og grunnbeløp i folketrygden	2,97	2,97

Note 7 Bruk og avsetning av fond

tall i tusen

Type fond	Beholdning 01.01.	Avsetninge r	Bruk av fond i dr.regnskap et	Bruk av fond i inv.regnskap et	Beholdning 31.12.
Disposisjonsfond	18 558	7 793	1 772	25	24 555
Bundne driftsfond	59 077	4 467	5 605	0	57 939
Ubundne investeringsfond	1 140	265	224		1 182
Bundne investeringsfond	1 198	1 234		1 198	1 234
Samlede avsetninger og bruk av avsetninger	79 974	13 760	7 601	1 223	84 910

Overføring til investeringsregnskapet	Regnskap	Budsjett
Regnskapsskjema IA		
Overføring til investeringsregnskapet	950	
Opprinnelig budsjett		0
Justert budsjett		980

Bundne fond	Beholdning 01.01.	Netto avsetninge r/ bruk	Beholdning 31.12.
Bundne driftsfond			
Selvkostfond	1 138	725	1 863
Gavefond	4 755	-270	4 485
Kommunalt næringsfond	1 637	-84	1 553
Utviklingsfond Tr.-R.	33 835	-68	33 767
Øvrige bundne driftsfond	17 713	-1 441	16 272
Sum	59 077	-1 137	57 940
Bundne investeringsfond			
Bundne investeringsfond	1 198	36	1 234
Sum	1 455	36	1 234

Note 8 Kapitalkonto

<i>tall i tusen</i>	DEBET	KREDIT
Inngående balanse 1.1 .16		160 887
Endringer i perioden:		
Salg av fast eiendom	232	
Fast eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler - salg	0	
Fast eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler - avskrevet	12 494	
Aksjer/andeler - nedskrevet		
Utlån - avdrag	2 701	
Eksterne lån - bruk	14 612	
Pensjonsforpliktelse - økning	13 706	
Endring skyldig arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse	981	
Fast eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler - aktivert		18 866
Oppskrivning eiendommer		191
Egenkapitalinnskudd KLP - aktivert		653
Utlån		1 591
Eksterne lån - avdrag		8 681
Pensjonsmidler - økning		6 746
Utgående balanse 31.12.15	152 888	

Note 9 Anleggsmidler

<i>tall i tusen</i>	Utstyr, maskiner, transport- midler	Brannbiler tekniske anlegg	Bygg, boliger, veier m.m.	Boligfelt, utbedrings- områder	SUM
Anskaffelseskost 31.12.15	32 783	50 317	392 492	6 387	481 979
Omklassifisering	0	0	0	0	0
Årets tilgang	1 053	558	15 699	1 747	19 057
Årets avgang	0	0	0	-232	-232
Anskaffelseskost 31.12.16	33 836	50 875	408 191	7 902	500 804
Akk. avskr. og nedskr. 31.12.16	24 713	24 714	90 700	0	140 127
Bokført verdi pr. 31.12.16	9 123	26 161	265 917	7 902	360 677
Årets avskrivninger	4 171	7 293	94 022	0	105 486
Årets nedskrivninger	0	0	0	0	0
Økonomisk levetid	5 -10 år	20 år	40 - 50 år	Ikke-	
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	avskrivbar	

Note 10 Investeringsoversikt

<i>tall i tusen</i>	Budsjett 2016	Medgått 2016
Prosjekt		
Oversikten viser prosjekter med investering over 3 millioner kroner i regnskapet for 2016.		
030019 Brannsikringstiltak, utbedring av tak på Sigdalsheimen		
Kostnader	7 728	7 766
<u>Finansiering:</u>		
Bruk av bundne fond	1 198	1 198
Bruk av lån	6 530	6 567
Udekket	0	0
060040 Kommunale veier		
Kostnader	3 141	4 000
<u>Finansiering:</u>		
Bruk av lån	3 141	4 000
Udekket	0	0

Note 11 Langsiktig lån og avdrag

tall i tusen

Kommuneloven § 50 nr 7 har bestemmelser om at kommunens totale langsiktige gjeld til egne driftsmidler skal avdras med like årlige avdrag, og at gjenstående løpetid for kommunens samlede gjeldsbyrde ikke kan overstige den veide levetiden for kommunens anleggsmidler.

Ved inngåelse av nye låneopptak fastsettes avdragstid på lånet ut fra gjennomsnittlig avskrivningstid på de anleggsmidler som blir lånefinansiert, i samsvar med avskrivningsreglene i forskrift om årsregnskap og årsberetning § 8.

	2016	2015
Utgiftsførte avdrag i driftsregnskapet	7 617	7 585
Minste tillatte avdrag beregnet ut fra forenklet formel	6 797	7 585
Avvik	820	0

Det positive avviket betyr at kommunen betaler tilsvarende mer i avdrag enn det som antas å være kapitalslitet på anleggsmidlene (avskrivningene).

Fordeling av L-gjeld i kommunen på ulike områder :	31.12.2016	31.12.2015
Lån til selvkostområdene i kommunen		
Vann - og avløpssektoren	20 834	20 521
Startlån og formidlingslån	13 796	11 857
Utlån til forskuttering vei (se note 12)	20 000	20 000
Ubrukte lånemidler	13 375	7 972
Langsiktig gjeld på kommunens øvrige tjenestoområder	164 391	160 710
Kommunens totalte langsiktige gjeld	232 396	221 060

Av kommunes gjeld pr 31.12.16 er 46,3 millioner kroner til fast rente mellom 1,85 og 3,97 prosent. Gjennomsnittlig flytende rente i 2016 var på 2,1 prosent.

Sigdal Energi og Horga Kraftverk er en del av kommunen som juridisk enhet, men avlegger selvstendig regnskap etter regnskapsloven. Gjeld i selskapene pr 31.12.16 inngår som en del av kommunens totale gjeldsforpliktelser, og kommer i tillegg til den totale langsiktige gjelden i kommunes regnskap.

	31.12.2016	31.12.2015
Sigdal Energi og Horga Kraftverk	57 011	61 656

Av gjelden pr. 31.12.16 er 46,3 millioner kroner knyttet til Horga Kraftverk. Som følge av svtale med Drammen kommune om utbygging av Horga dekkes 75 prosent av renter og avdrag på dette lånet av EB Kraftproduksjon AS som har overtatt avtalen fra Drammen kommune.

Note 12 Langsiktige utlån

tall i tusen

Gitt overfor - navn	Beløp pr 31.12.16	Beløp pr 31.12.15
Midt Nett Buskerud AS	50 100	50 100
Sigdal Energi	4 000	4 000
Statens vegvesen ¹⁾	20 000	20 000
Startlån	7 937	9 180
Sosiale utlån	590	444
Sigdal og Eggedal Turistservice AS	0	14
Andre utlån	2	2
Sum utlån	82 629	83 739

1) Kommunen hadde ved inngangen til 2016 lånt ut 20 millioner kroner til Statens vegvesen i forbindelse med forskuttering av utbygging av fylkesveg 287. Lånet vil bli betalt tilbake i 2017. Lånet er avdragsfritt, og renter dekkes av kompensasjon fra staten for bortfall av ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift. Kommunen har tatt opp avdragsfritt lån for å dekke opp utlån.

Note 13 Selvkostområder

tall i tusen

	2016	2015
Vann		
Inntekter	2 764	2 456
Kostnader	2 477	2 777
Korrigerings tidligere års feil	0	0
Kalkulert renteinntekt	-9	-9
Overskudd(+)/underskudd(-)	286	-321
Dekningsgrad	111,6 %	88,5 %
Bundne driftsfond pr 31.12.	0	0
Avløp		
Inntekter	3 037	2 711
Kostnader	3 668	3 565
Korrigerings tidligere års feil	0	0
Kalkulert renteinntekt	-32	-8
Overskudd(+)/underskudd(-)	-631	-854
Dekningsgrad	82,8 %	76,1 %
Bundne driftsfond pr 31.12.	0	0
Slam		
Inntekter	2 670	2 553
Kostnader	2 177	2 439
Korrigerings tidligere års feil	0	0
Kalkulert renteinntekt	-12	-25
Overskudd(+)/underskudd(-)	492	114
Dekningsgrad	122,6 %	104,7 %
Bundne driftsfond pr 31.12.	0	0
Renovasjon		
Inntekter	5 396	5 115
Kostnader	5 518	5 267
Korrigerings tidligere års feil	0	0
Kalkulert renteinntekt	36	46
Overskudd(+)/underskudd(-)	-122	-152
Dekningsgrad	97,8 %	97,1 %
Bundne driftsfond pr 31.12	-1 033	-1 137
Plansak		
Inntekter	1 256	1 607
Kostnader	903	942
Korrigerings tidligere års feil	0	0
Kalkulert renteinntekt	-47	-48
Overskudd(+)/underskudd(-)	353	665
Dekningsgrad	139,1 %	170,6 %
Bundne driftsfond pr 31.12	0	0
Bygg/utslipp		
Inntekter	2 880	3 819
Kostnader	2 766	2 706
Korrigerings tidligere års feil	0	0
Kalkulert renteinntekt	13	-9
Overskudd(+)/underskudd(-)	114	1 113
Dekningsgrad	104,1 %	141,1 %
Bundne driftsfond	-449	-328
Kart/oppmåling		
Inntekter	3 078	3 901
Kostnader	2 493	2 438
Korrigerings tidligere års feil	0	0
Kalkulert renteinntekt	-4	-43
Overskudd(+)/underskudd(-)	585	1 463
Dekningsgrad	123,4 %	161,0 %
Bundne driftsfond pr 31.12	172	0

Note 14 Antall årsverk og ytelser til ledende personer og revisor

Det var 257,70 årsverk i kommunen i 2016. Dette er en økning på 29,02 årsverk fra året før.

	2016	2015
Lønn	717 111	814 554
Andre ytelser	3 676	976
Pensjon	80 635	91 593
Ytelser til ordfører	801 422	907 123
Lønn ①	975 333	907 834
Andre ytelser	3 676	3 676
Pensjon	137 095	127 607
Ytelser til rådmann	1 116 104	1 039 117

① Ny rådmann tiltrådte 1. oktober 2016. Hans lønn og ytelser er omregnet til årslønn.

Sigdal Energi dekker 20 % av utgiftsført lønn til rådmann, for oppgaven som daglig leder i Sigdal Energi.

Kommunens revisor er Buskerud kommunerevisjon IKS. Samlede godtgjørelser til revisjon utgjør for 2016 kr 513.000,-. Revisjonen fordeler seg med kr 169.000 på regnskapsrevisjon, kr. 0,- på forvaltningsrevisjon og kr 344.000,- på annen bistand., inkludert overordnet analyse.

Note 15 Vesentlige forpliktelser

Interkommunale Pedagogisk psykologisk tjenesten (PPT).

Kommunen har inngått samarbeidsavtale om drift av Pedagogisk psykologisk tjenesten sammen med Modum kommune og Krødsherad kommune. Avtalen opphører når noen av kommuner trekker seg ut. Totale utgifter til drift av PPT i 2016 var kr 1 370 170,- for skole og barnehage

Kommunal medfinansiering av skoleskyss

Fylkeskommune skal organisere skyssen til skoleelever som har rett til skyss, jf. Opplæringsloven. Det ble formelt inngått avtale mellom Sigdal kommune og Buskerud kollektivtransport AS våren 2013 for kommunens egenandel i forbindelse med skoleskyss. Det har vært skyss berettigede elever pr 15.10. og 15.02 som har dannet grunnlag for kommunens betaling. Sigdal kommune har i tillegg til kommunens egenandel, fullfinansiert skoleskyss i forbindelse med farlig skolevei.

Totale utgifter til skoleskyss utgjorde i 2016 kr 2 262 246,-.

Drift av ikke kommunale barnehager

Kommunen er forpliktet til å betale driftstilskudd og kapitaltilskudd til ikke kommunale barnehager som er opprettet før 2011. Kommuner som kun har private barnehager skal bruke fastsatte nasjonale satser. I tillegg skal kommunen dekke søskenmoderasjon i barnehagene. Totale utgifter til søskenmoderasjon, drift og kapital tilskudd, ref. foreldrebetaling og gratis kjernetid internt i kommunen utgjorde kr 18 103 995,- i 2016. I tillegg kommer ressurser til barn med spesielle behov på kr 710 562

Sigdal kommune er forpliktet til å finansiere barnehageplasser i andre kommuner, dersom barnet går i privat barnehage. I 2016 hadde vi et barn i Modum, og vi har blitt fakturert for kr 181 125,-.

Sigdal hadde barn fra andre kommuner hos oss og vi fikk inn igjen kr 471 755,-.

Tjenester til funksjonshemmede

Kommunen har avtale med Modum kommune om plass i omsorgsbold. Avtalen opphører ved endring i behov. Totale utgifter etter fratrukket tilskudd var omlag kr 2 350 000,- i 2016.

Strøm

Vi kjøpte strøm og nettleie av Midtkraft AS og kostnadene helsesektoren beløp seg til kr 1 000 000,- for 2016.

Avtale Ringerike legevakt

Kommunens andel i Ringerike interkommunale legevaktordning er for 2016 kr 1 462 000,-.

Barnevern

Vi er tilknyttet til avtale med Modum kommune om felles interkommunalt barnevernkontor og kostnadene for 2016 var på kr 2 175 000.

Voksenopplæring

Kommunen har avtale med Modum kommune om kjøp av tjenester til voksenopplæring som i 2016 beløp seg til kr 1 908 000,-.

Kommunale veier

Sigdal kommune har kontraktfestet vedlikehold på 12 ulike veistrekninger. Totalt er dette vedlikeholdet fordelt på 8 ulike entreprenører. Totalt utgjorde disse avtalene i 2016 ca 2 717 000,-.

Renovasjon og slam

Slamutgifter som relateres direkte til inngått avtale for tvungen slaminnsamling utgjorde totalt ca 1 922 000,- i 2016, og løper for ett år av gangen.

Innenfor renovasjon har kommunen inngått separate avtaler for henholdsvis innsamling og behandling. Avtalen for innsamling løper for ett år av gangen. Avtale om behandling gjelder til 31.12.2016. Totale kostnader var i 2016 på ca 5 374 000,- i tilknytning til innsamling, transport og behandling av avfall.

Note 16 Netto driftsresultat

tall i tusen

	2016	2015
Netto driftsresultat iht. årsregnskapet	-18 716	-4 089
For at netto driftsresultat skal gi økonomisk informasjon om hvordan driften i kommunen har vært siste år, må det korrigeres for følgende forhold:		
- Bruk av bundne fond	-3 496	-3 034
+ Avsetning til bundne fond	4 467	5 049
+ Kursgevinst på finansielle plasseringer (se note 5)	856	326
- Kurstap på finansielle plasseringer (se note 5)	0	0
Korrigert netto driftsresultat	-16 889	-1 748

Til Kommunestyret i Sigdal kommune

UAVHENGIG REVISORS BERETNING FOR SIGDAL KOMMUNE 2016

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Sigdals kommunes årsregnskap som viser kr 240 769 078 til fordeling drift og et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 15 110 459. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2016, driftsregnskap, investeringsregnskap og økonomiske oversikter for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Sigdal kommune per 31. desember 2016, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av kommunen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Administrasjonssjefen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av informasjon i kommunens årsrapport, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Administrasjonssjefens ansvar for årsregnskapet

Administrasjonssjefen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Administrasjonssjefen er også ansvarlig for slik intern kontroll han finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som

Hovedkontor - Drammen				
Postadresse:	Postboks 4197, N-3005 Drammen	Telefon:	409 10 200	Org.nr: 985 731 098
Besøksadresse:	Øvre Eiker vnr 14, N-3048 Drammen			post@bkr.no www.bkr.no
Avdelingskontor - Hønefoss				
Postadresse:	Postboks 123, Sentrum, N-3502 Hønefoss	Telefon:	32 11 76 79	
Besøksadresse:	Osloveien 1, N-3511 Hønefoss	Telefaks:	32 12 50 30	

følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- Identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- Opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av kommunens interne kontroll.
- Evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av administrasjonssjefen er rimelige.
- Evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir en dekkende fremstilling.

Vi kommuniserer med kontrollutvalget og administrasjonssjefen blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om budsjett

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at de disposisjoner som ligger til grunn for årsregnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpene i årsregnskapet stemmer med regulert budsjett.

Konklusjon om årsberetningen

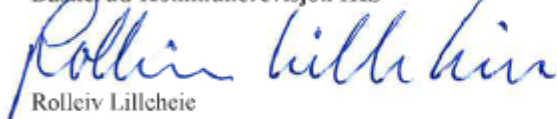
Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Drammen, 11. april 2017

Buskerud Kommunerevisjon IKS

Rolleiv Lillecheie

Oppdragsansvarlig revisor

Kopi: Kontrollutvalget
Formannskapet
Rådmannen

